Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 2 4 1 5 4 1 1 1

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA

Izpitna pola 1

Strukturirane naloge

Četrtek, 30. maj 2024 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Konceptna lista sta na perforiranih listih, ki ju kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola vsebuje 4 strukturirane naloge, od katerih izberite in rešite 3. Pri vsaki nalogi tudi označite, na kateri del odgovarjate (npr. 1.1., 1.2. ali 1.3.). Število točk, ki jih lahko dosežete, je 36; vsaka naloga je vredna 12 točk.

V preglednici z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve tri naloge, ki ste jih reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 2 prazni.

© Državni izpitni center
Vse pravice pridržane.

M 2 4 1 5 4 1 1 1 0 2

Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

perforiran list

M 2 4 1 5 4 1 1 1 0 4

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

M 2 4 1 5 4 1 1 1 0 6

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

M 2 4 1 5 4 1 1 1 0 8

1. Starša učencev Mihe in Maje prideta na govorilno uro po nasvet glede nadaljnjega šolanja obeh otrok. Na srečanju sta prisotna razrednik in svetovalna delavka, pri kateri sta učenca opravila test poklicnega interesa. Razrednik opiše otroka: »Miha je zelo vesten in delaven, saj je zmeraj pripravljen na pouk in vedno napiše domače naloge. Sestra Maja pa je bolj živahna in družabna, včasih rada klepeta med poukom.«

   1.1. Opredelite pojem osebnostna lastnost. Poimenujte področje osebnostne strukture, v katero uvrščamo opisane lastnosti Mihe, in področje strukture osebnosti, v katero uvrščamo lastnosti Maje. Opišite obe področji.

   (4 točke)

   1.2. Za vsakega otroka posebej navedite eno lastnost na področju sposobnosti. Izberite tudi poklica, ki bi ju predlagala svetovalna delavka glede na vse njune lastnosti. Ponazorite, kako bi se te lastnosti izrazile v izbranem poklicu posebej za Miho in posebej za Majo.

   (4 točke)

   1.3. Presodite in pojasnite različne napake socialnega zaznavanja, ki bi jih lahko delali učitelji pri presojanju Mihe in Maje glede na njune lastnosti (skupaj tri presoje s pojasnitvami).

   (4 točke)

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

2. Ivana Kobilca je najpomembnejša slovenska slikarka. Pri šestnajstih se je odločila, da bo slikarka. Družina jo je pri tej odločitvi, nenavadni za ženske v tistem času, razumela in podpirala. V Münchnu je skupaj z drugimi študentkami izpopolnjevala svoje znanje na zasebni likovni akademiji. Tam je spoznala prijateljice Roso, Slavono in Kathe in prijateljice so si pomagale tako, da so si delile atelje in stanovanje. Leta 1891, po razstavi v Parizu, je državno umetnostno združenje Ivani Kobilci podelilo naziv *associée*, pridružena članica.

2.1. Navedite tri značilnosti socialne skupine. Opišite po eno značilnost formalne in neformalne socialne skupine.

(4 točke)

2.2. Iz zgornjega besedila izpišite socialne skupine, v katerih je imela stike Ivana Kobilca, in jih uvrstite v ustrezno (formalno ali neformalno) obliko socialnih skupin. Poimenujte obliko vedenja v medosebnih odnosih, ki je opisana v besedilu, in izpišite dela besedila, ki to vedenje opisujeta.

(4 točke)

2.3. Pojasnite, kako lahko značilnosti formalne in neformalne skupine vplivajo na vsaj dve obliki vedenja članov skupine v medosebnih odnosih (skupaj štiri pojasnitve).

(4 točke)

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

3. V raziskavi Mladina 2018 so raziskovalci proučevali različne tematike iz življenja mladih, med drugim tudi njihove vrednote. V raziskavi so sodelovali mladi, stari od 14 do 29 let, iz desetih držav jugovzhodne Evrope. Rezultati so pokazali, da so mladim v Sloveniji v primerjavi z vrstniki v regiji:

– manj pomembne vrednote, kot so bogastvo in oblačila dragih blagovnih znamk;

– bolj pomembne vrednote prevzemanja odgovornosti, zvestobe partnerju in prijateljem ter udeležba v civilnodružbenih aktivnostih.

Slovenska mladina 2018/2019 (Naterer idr., 2019)

3.1. Poimenujte štiri kategorije vrednot po Musku in za vsako kategorijo navedite dve konkretni vrednoti.

(4 točke)

3.2. Iz besedila ugotovite, kateri dve kategoriji vrednot sta razvidni iz rezultatov raziskave. Zapišite primer pogovora med dijakoma, v katerem dijaka razpravljata o izbiri študija in svojo odločitev utemeljujeta s svojimi vrednotami. Iz primera razgovora naj bo razvidno, za katere konkretne vrednote pri izbiri študija se zavzemata dijaka, pri čemer en dijak izhaja iz najvišje kategorije vrednot po Musku, drugi pa iz poljubne druge kategorije vrednot. Ponazorjeni kategoriji vrednot tudi poimenujte.

(4 točke)

3.3. Presodite, kateri dejavniki socializacije bi lahko vplivali na večjo ali manjšo izraženost vrednot pri mladih v Sloveniji v raziskavi Mladina 2018. Za vsak dejavnik utemeljite, kako je verjetno vplival na razvoj vrednot (tri presoje z utemeljitvijo).

(4 točke)

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

4. Osnovnošolec Nikolaj je pri slovenščini napisal domišljijsko zgodbo:

Glavni junak je nadobudni izumitelj Tinček Krpan. Med drugim je že razvil pnevmatike, ki ne počijo, in sistem, ki preprečuje karambol. Tinčkov najnovejši izum je leteči avto na sončne celice. Ko Tinček po enomesečnem delu izdela prototip avta, novico o tem objavi na Facebooku. Od svojih sledilcev dobi ogromno všečkov. Predlagajo mu, naj avto predstavi v Evropskem parlamentu. Tinček na poti v Strasbourg preizkuša, kaj vse zmore leteči avto, med drugim z njim dela salte. Po celodnevni poti prispe na cilj. Navdušeni poslanci posnetke avtomobila objavijo na družbenih omrežjih in novica o letečem avtu v samo četrt ure postane viralna.

Ko na obisk pride babica, ji Nikolaj prebere svojo zgodbo. Babica kasneje zgodbo pove dedku. Vendar pa se njena obnova zgodbe precej razlikuje od izvirnika.

4.1. Opredelite procesa pomnjenja in pozabljanja ter opišite količinske in kakovostne spremembe, do katerih lahko pride pri zapomnitvi.

(4 točke)

4.2. Ponazorite tri kakovostne spremembe, ki bi se lahko pokazale v babičini obnovi Nikolajeve zgodbe. Pri vsaki spremembi pojasnite, zakaj je do nje prišlo.

(4 točke)

4.3. Predlagajte in utemeljite, kaj bi lahko storila Nikolajeva babica, da bi si zgodbo bolje zapomnila in bi jo obnovila brez kakovostnih sprememb (trije predlogi z utemeljitvami).

(4 točke)

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 2 4 1 5 4 1 1 1 1 6

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.